

## Algemeen

Ten behoeve van de in 2024 uit te voeren TO2-evaluatie wordt een commissiestructuur ingericht, die uit drie niveaus is opgebouwd (zie organogram bijlage 11). Inhoudelijk eindverantwoordelijke is de overkoepelende Evaluatiecommissie TO2 (niveau 1). Hieronder bevinden zich de in totaal vijf subcommissies die de afzonderlijke instellingsevaluaties uitvoeren (niveau 2). De voorzitters van de subcommissies vormen samen met de (overall) voorzitter de Evaluatiecommissie TO2. Deze wordt aangevuld met een methodoloog, waarmee deze commissie in totaal uit zeven leden bestaat. De evaluatiecommissies komen onafhankelijk tot een onderbouwd oordeel, zonder inmenging van betrokken belanghebbenden.

De begeleidingscommissie (niveau 3) ziet toe op het evaluatieproces maar heeft geen invloed op de conclusies van de evaluatie. De begeleidingscommissie bestaat uit vertegenwoordigers van betrokken departementen, een 'ervaringsdeskundige' met betrekking tot toegepast onderzoek en een methodoloog.

Per 'commissie-niveau' wordt hieronder een beschrijving gegeven van de belangrijkste taken, inclusief de relatie ten opzichte van Opdrachtnemer. Voor deze taakomschrijving wordt voortgebouwd op de aanpak zoals beschreven in het EMTO-protocol (zie bijlage 6). Een belangrijke aanvulling is dat de inhoudelijke eindverantwoordelijkheid belegd wordt bij de (speciaal hiervoor ingestelde) Evaluatiecommissie TO2, die tevens eindauteur is van het syntheserapport.

## **Taakomschrijving van de Evaluatiecommissie TO2 (niveau 1)**

Als opdrachtgever voor de TO2-evaluatie stelt de Minister van Economische Zaken en Klimaat (MEZK) de Evaluatiecommissie TO2 in, met als opdracht om de vijf Nederlandse Toegepast Onderzoeksorganisaties te evalueren conform de werkomschrijving zoals vastgelegd in Hoofdstuk 2 van het Aanbestedingsdocument. De Evaluatiecommissie TO2 is als zodanig gedelegeerd opdrachtgever voor Opdrachtnemer namens MEZK.

De Evaluatiecommissie TO2 laat zich bij haar werkzaamheden ondersteunen door Opdrachtnemer. Binnen de kaders van de opdracht van het Ministerie van EZK kan de Evaluatiecommissie Opdrachtnemer (op dit moment nog niet voorziene) werkzaamheden opdragen, zulks in overleg met het Ministerie van EZK (met het oog op financiële en organisatorische consequenties).

### Samenstelling

De Evaluatiecommissie TO2 bestaat uit een onafhankelijk voorzitter en een methodoloog. De overige leden zijn tevens voorzitter van de vijf subcommissies, waarvan de taakomschrijving hieronder gegeven wordt. Zij zijn echter primair aangesteld als lid van de Evaluatiecommissie TO2. Als lid van de Evaluatiecommissie TO2 zorgen de voorzitters van de subcommissies er onder andere voor dat de aanpak van de instituutsevaluaties zo veel mogelijk uniform is.

De voorzitter van de Evaluatiecommissie TO2 is het eerste aanspreekpunt voor het Ministerie van EZK en de begeleidingscommissie. Hij/zij biedt het rapport aan MEZK aan en is de primaire opdrachtgever voor Opdrachtnemer. De voorzitter krijgt ambtelijke ondersteuning vanuit het Ministerie van EZK en wordt inhoudelijk en secretarieel ondersteund door Opdrachtnemer.

De methodoloog is een breed georiënteerde expert op het gebied van innovatiewetenschappen, die bekendheid heeft met empirisch innovatie-onderzoek en in de breedte zicht heeft op het Nederlandse kennislandschap.

### Taak

De Evaluatiecommissie TO2 heeft als belangrijkste twee taken: 1) het vaststellen van de beoordelingen van de subcommissies over de verschillende TO2-instellingen (feitelijke toetsing dat de aanpak uniform was), 2) en het opstellen van een syntheserapport over het gehele portfolio van de TO2-instellingen, zich onder andere baserend op de vijf deelrapporten.

Het oordeel van de subcommissies over de afzonderlijke TO2-organisaties vormt het uitgangspunt voor het oordeel van de Evaluatiecommissie TO2. De subcommissies leggen hun oordeel vast in een rapport per TO2-instituut met conclusies en aanbevelingen geordend langs de drie lijnen waaruit de TO2-evaluatie is opgebouwd: 1) reguliere vierjaarlijkse TO2-evaluatie op basis van het EMTO-protocol (inclusief cijfermatige beoordeling per evaluatiecriterium); 2) evaluatie van de rijksbijdrage conform de richtlijnen van de Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek (RPE) van het Ministerie van Financiën; en 3) aanvullende vragen. Deze drie lijnen worden nader toegelicht in het Aanbestedingsdocument. Afwijkingen van het oordeel van de subcommissies dienen te worden onderbouwd. Kennis van het werk van de subcommissies wordt geborgd doordat de subcommissies elk worden voorgezeten door een lid van de overkoepelende Evaluatiecommissie TO2.

Daarnaast stelt de Evaluatiecommissie TO2 een syntheserapport op over de gehele TO2-portfolio. Hierbij wordt van de commissie gevraagd tot een overkoepelend oordeel te komen ten aanzien van de drie lijnen waaruit de instituutsevaluaties zijn opgebouwd. Hierbij baseert de commissie zich op verschillende informatiebronnen, waaronder de instituutsrapportages, en een rapportage over de activiteiten die ondernomen zijn in het kader van het TO2-brede strategisch kader en de resultaten daarvan (aan te leveren door de TO2-federatie). Aanvullend voert de Evaluatiecommissie TO2 gesprekken met de besturen van de betrokken TO2-organisaties en (vertegenwoordigers van) belanghebbenden. Het syntheserapport wordt opgesteld door Opdrachtnemer onder verantwoordelijkheid van de Evaluatiecommissie TO2.

### Werkwijze

De commissie doorloopt in het algemeen de volgende stappen (maar kunnen daar van afwijken):

- Kick-off/kennismaking/werkafspraken (onderling en met Opdrachtnemer);
- Vaststellen eindoordelen afzonderlijke TO2-organisaties (incl. cijfermatige beoordeling per evaluatiecriterium conform EMTO-aanpak);
- T.b.v. syntheserapport: analyse op basis van deelrapporten en formulering van aanvullende vragen;
- Beantwoording vragen in gesprekken met belanghebbenden en instituutsbesturen;
- Formuleren van eindoordeel/conclusies/aanbevelingen;
- Vaststellen eindrapport.

## Taakomschrijving evaluatie subcommissies TNO, WR, NLR, Deltares en MARIN (niveau 2)

Voor elk TO2-instituut wordt een aparte subcommissie ingesteld. De vijf subcommissies opereren onder verantwoordelijkheid van deze Evaluatiecommissie TO2. De voorzitters van deze subcommissies maken deel uit van de Evaluatiecommissie TO2.

De subcommissies laten zich bij hun werkzaamheden ondersteunen door Opdrachtnemer. Binnen de kaders van de opdracht van het Ministerie van EZK kunnen de subcommissies Opdrachtnemer aanvullende opdrachten verstrekken, zulks in overleg met het Ministerie van EZK (met het oog op financiële en organisatorische consequenties).

### Samenstelling

De subcommissies bestaan uit een voorzitter en drie tot vijf overige leden, afhankelijk van de grootte/breedte van het TO2-instituut dat door de betreffende commissie wordt geëvalueerd (zie tabel hieronder).

| TO2-instelling | Aantal leden evaluatiecommissie (incl. voorzitter) |
|----------------|----------------------------------------------------|
| TNO            | 6                                                  |
| WR             | 6                                                  |
| MARIN          | 4                                                  |
| NLR            | 4                                                  |
| Deltares       | 4                                                  |

Het Ministerie van EZK is verantwoordelijk voor het tijdig instellen van de subcommissies voor elk van de TO2-instellingsevaluaties (voor meer informatie over het instellen van de subcommissies, zie blz. 12 van het EMTO-protocol).

### Taak

Elke subcommissie heeft als opdracht het uitvoeren van de evaluatie van de TO2-instelling waarvoor het is ingesteld. De evaluatie geschiedt langs de drie lijnen waaruit de TO2-evaluatie is opgebouwd. Het betreft: 1) reguliere vierjaarlijkse TO2-evaluatie op basis van het EMTO-protocol; 2) evaluatie van de rijksbijdrage conform de richtlijnen van de Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek (RPE) van het Ministerie van Financiën; en 3) aanvullende vragen. Deze drie lijnen worden nader toegelicht in Hoofdstuk 2 van het Aanbestedingsformulier.

De commissie baseert zich hierbij op verschillende informatiebronnen: 1) de basisinformatie uit de jaarlijkse monitoring (conform de bijlagen van het EMTO-protocol); (2) het zelfevaluatie rapport (conform de richtlijnen van het EMTO-protocol); (3) de aanvullende informatieverzameling door Opdrachtnemer (in overeenstemming met onderzoekslijnen 2 en 3 van deze evaluatie); en (4) de site visit aan de TO2-instelling. Daarnaast spreekt de subcommissie (mogelijk in combinatie met de site visit) met het instituutmanagement en andere belanghebbenden. Op basis hiervan komt de subcommissie tot een eindoordeel ten aanzien van de betreffende TO2-instelling (incl. cijfermatige beoordeling per evaluatiecriterium conform EMTO-aanpak). Opdrachtnemer legt dit oordeel vast in een rapportage onder verantwoordelijkheid van de subcommissie.

Het oordeel per TO2-instituut wordt in de vorm van een pré-advies voorgelegd aan de Evaluatiecommissie TO2, die de definitieve eindoordelen vaststelt. Kennis van het werk van de subcommissies wordt geborgd doordat de subcommissies elk worden voorgezeten door een lid van de overkoepelende Evaluatiecommissie TO2.

### Werkwijze

De commissies doorlopen in het algemeen de volgende stappen (maar kunnen daar van afwijken):

- Kick-off/kennismaking/werkafspraken (onderling en met Opdrachtnemer);
- Eerste analyse op basis van beschikbare informatiebronnen, waaronder zelfevaluatierapporten, basisinformatie en aanvullend evaluatieonderzoek door Opdrachtnemer;
- Site visit aan TO2-instelling, incl. beantwoording vragen in gesprekken met belanghebbenden en instituutsbesturen;
- Formuleren van eindoordeel/conclusies/aanbevelingen;
- Bespreking eindoordeel/conclusies/aanbevelingen met instituutsbesturen (hoor en wederhoor);
- Vaststellen eindrapport.

## Taakomschrijving Begeleidingscommissie Evaluatie TO2

De TO2-evaluatie wordt begeleid door een 'begeleidingscommissie' bestaande uit vertegenwoordigers van het penvoerend ministerie (EZK voor TNO, NLR, Deltares en MARIN; LNV voor WR) en de regievoerende ministeries, aangevuld met enkele externe deskundigen op het gebied van (onderzoeks)evaluatie en ervaringsdeskundigen uit de praktijk van instituutmanagement.

### Taak

De begeleidingscommissie heeft in dit project uitsluitend een procesrol zonder inhoudelijk oordeel over de TO2-instituten. Ze ziet er op toe dat de evaluatie uitgevoerd wordt langs de drie lijnen beschreven in Hoofdstuk 2 van het Aanbestedingsformulier, en monitort de voortgang van het project, inclusief het door Opdrachtnemer uitgevoerde aanvullende evaluatieonderzoek. Hiertoe zorgt Opdrachtnemer ervoor dat de begeleidingscommissie over voldoende informatie beschikt om deze taken uit te voeren, waarbij in elk geval de volgende zaken in acht worden genomen:

- Toepassing EMTO-protocol: Het uitgangspunt van deze evaluatie is uniformiteit met respect voor de specifieke historie en kenmerken van de afzonderlijke TO2-instellingen. De begeleidingscommissie ziet in de eerste plaats toe op een consequente toepassing van het EMTO-protocol, zowel door de TO2-instellingen zelf (voldoen zelfevaluaties en basisgegevens aan EMTO-standaarden) als door de subcommissies die de instellingsevaluaties uitvoeren.
- Volledigheid: de begeleidingscommissie ziet er op toe dat de evaluatie plaats vindt langs de drie lijnen beschreven in Hoofdstuk 2 van het Aanbestedingsformulier, en dat die hun beslag krijgen in de uiteindelijke op te leveren eindrapportages. Het gaat om: 1) vierjaarlijkse evaluatie van de TO2-instellingen op basis van het EMTO-protocol; 2) evaluatie van de rijksbijdrage volgens RPE; 3) aanvullende vragen.
- Onafhankelijkheid: hebben de evaluatiecommissies en Opdrachtnemer onafhankelijk kunnen werken van Opdrachtgever, de te evalueren instellingen en andere belanghebbenden?

In geval van onvoorziene omstandigheden die de voortgang van het project ernstig belemmeren rapporteren de Evaluatiecommissie TO2 en Opdrachtnemer aan de begeleidingscommissie. Deze zal in overleg met het Ministerie van EZK maatregelen nemen om de geconstateerde problemen op te lossen.

### Werkwijze

De begeleidingscommissie komt gedurende het evaluatietraject ten minste vier keer bij elkaar:

- Na de start van de aanbesteding (mei/juni 2024);
- Bij de start van de evaluatie (augustus-september 2024);
- Bij oplevering van de instituutsevaluaties (januari 2025);
- Bij oplevering van het eindrapport (synthese) (maart 2025).